

Vragen zeugen om toepassing van voedings- en welzijnskennis?

Loek de Lange, AVO-cie PDV

Uit het fonds van het Productschap Diervoeder voor veevoedingsonderzoek worden onderzoeksprojecten gefinancierd, die de duurzaamheid en dus ook het rendement van de veehouderij in Nederland verbeteren.

In dit kader is in 1999 door de Adviescommissie Veevoedkundig Onderzoek van het PDV een project gestart naar de verbetering van het welzijn door voedingsmaatregelen, die de nutritionele en ethologische verzadiging van fokzeugen bevorderen.

Welzijn en productie hangen nauw samen. Een minder goed welzijn en dus veel stress verlaagt de benutting van het voer en is slecht voor de vruchtbaarheid. Activering van de hypothalamus, hypofyse en bijnierschors door stress kort voor insemineren verstoort de zorgvuldig georkestreerde hormonale veranderingen rond oestrus, ovulatie en conceptie, en schaadt de vrouwelijke reproductie. Welzijn is door voeding te beïnvloeden door bij beperkt gevoerde dieren de samenstelling van het voer te veranderen en zo het hongergevoel te verminderen. De vraag is welke componenten in de voeding effect hebben op de opname. Vulling van het maagdarmkanaal, de hoeveelheid en kwaliteit van energie en eiwit, en smaak zijn van invloed op de opname, verzadigingsgevoel en dus welzijn. De Leeuw heeft aangetoond dat ook de wijze van voerverstrekken invloed heeft op welzijn, zoals o.a. gemeten werd met de hoeveelheid cortisol in speeksel. Ook heeft hij aangetoond dat de hoeveelheid verteerbare NSP (niet-zetmeel koolhydraten) in het voer een betere indicator voor rust en verzadiging blijkt te zijn dan RC (ruwe celstof) of totaal NSP.

Van der Peet heeft aangetoond dat het voeren van een VNSP-rijk voer aan dragende zeugen gunstig is voor het verminderen van stereotiep gedrag, het glucose- en insulineniveau in bloed stabiliseert, en de toomgrootte van gelten en oudere zeugen verhoogt. In haar onderzoek neemt de netto-opbrengst met ruim € 10,- per zeug per jaar toe. Samenvattend kan gesteld worden dat het gebruik van VNSP-rijk zeugenvoer tijdens de dracht het welzijn van fokzeugen verbetert, de benutting van voer verbetert, tijdens de lactatie de opname van voer verhoogt en daardoor het tekort aan energie verkleint, het glucose- en insulinegehalte in bloed stabiliseert, de toomgrootte toeneemt en het rendement voor de zeugenhouder verbetert.

Vandaar de volgende aanbevelingen:

- Voor de nutritionist is het goed om een norm voor VNSP in een zeugenvoer-dracht te hanteren, maar ook op andere voeropname bepalende factoren te letten.
- Het is beter dat de overheid een goed onderbouwd advies voor VNSP in zeugenvoer-dracht geeft, dan een wetenschappelijk matig onderbouwd voorschrift voor RC of NSP uitvaardigt, en dat de overheid duidelijk aangeeft wat de doelstelling voor welzijn van fokzeugen is.
- Voor de praktijk is het van belang goed op zaken als gedrag, welzijn en conditie van de fokzeugen te letten en VNSP-rijk voer voor dragende zeugen te gebruiken.
- Onderzoekers dienen de relatie van de hoeveelheid VNSP in voer met productie- en stressparameters nader te kwantificeren, te onderzoeken hoe de vitaliteit van biggen is te verbeteren, en goede fysiologische parameters voor stress te ontwikkelen.

Aandachtspunten voor de praktijk zijn tot slot de overgang van zeugenvoer-dracht naar lactatie rond de partus, het optimale niveau voor VNSP, rekening te houden met extra waterbehoefte vooral tijdens warme periodes, en de energiewaardering van VNSP-rijke grondstoffen.

Het antwoord op bovengestelde vraag luidt dus volmondig: ja.

Tot slot: "be good and tell it, use VNSP and make profit".